

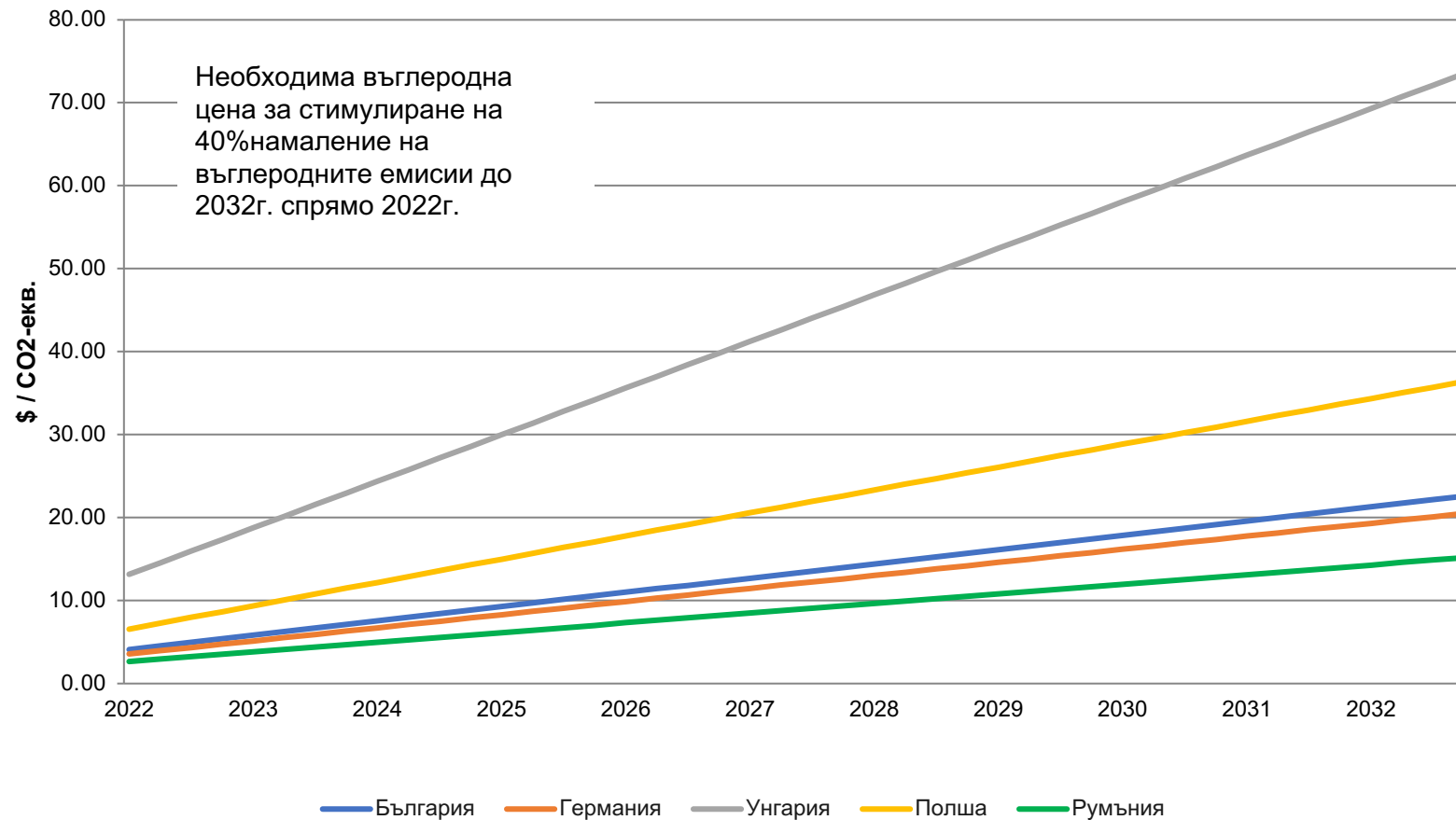
CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Преодоляване на енергийната бедност чрез инструментите на климатичния преход

Костанца Рангелова
Старши анализатор

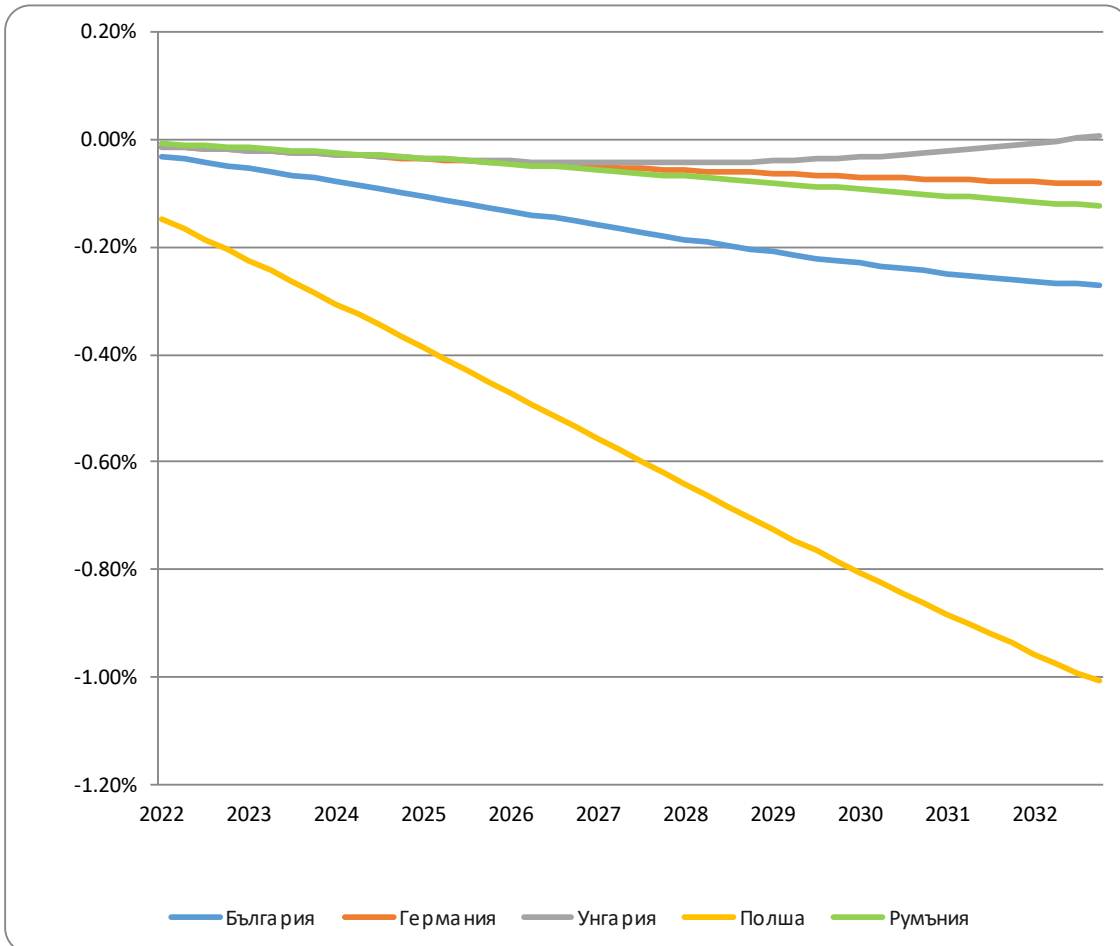
15 март 2023

Въвеждането на търговията с въглеродни емисии в цялата икономика е основен инструмент за постигането на целите за декарбонизация на ЕС

Източник: Център за изследване на демокрацията въз основа на макроикономическия модел MEMO

Разлики в БВП (% отклонение от сценария без цена на въглеродните емисии)

Източник: Център за изследване на демокрацията въз основа на макроикономическия модел MEMO

Макроикономически ефекти: БВП

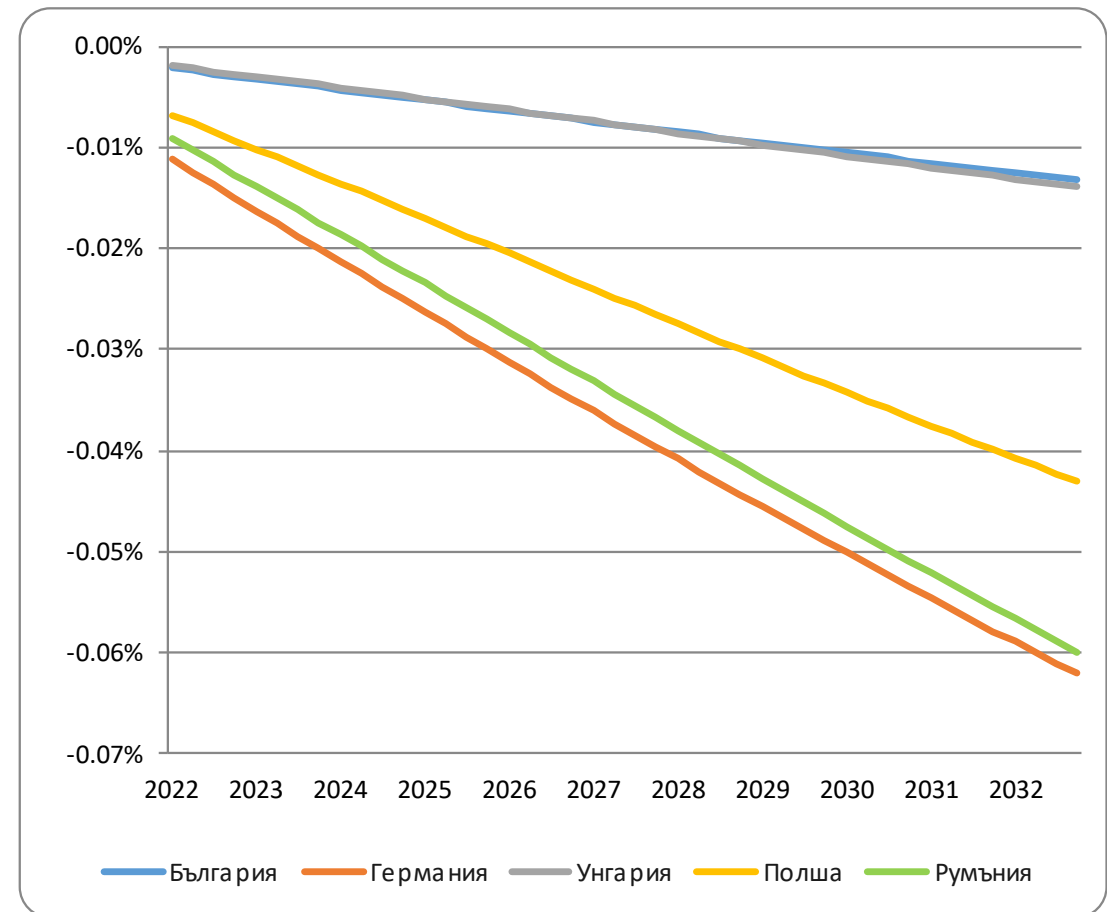
Към 2032 растежа на БВП остава незасегнат.

- Полша: 22% ръст на БВП (2032 спрямо 2022) вместо 23% ръст без въглеродна цена.
- България: отклонението е по-малко от -0.3%, при запазване на очаквания ръст на БВП от 22%.
- Унгария: Въпреки, че необходимата цена е най-висока спрямо останалите държави в анализа, ефектът върху ръста на БВП е най-слаб и е дори положителен към 2032.

Макроикономически ефекти: пазар на труда

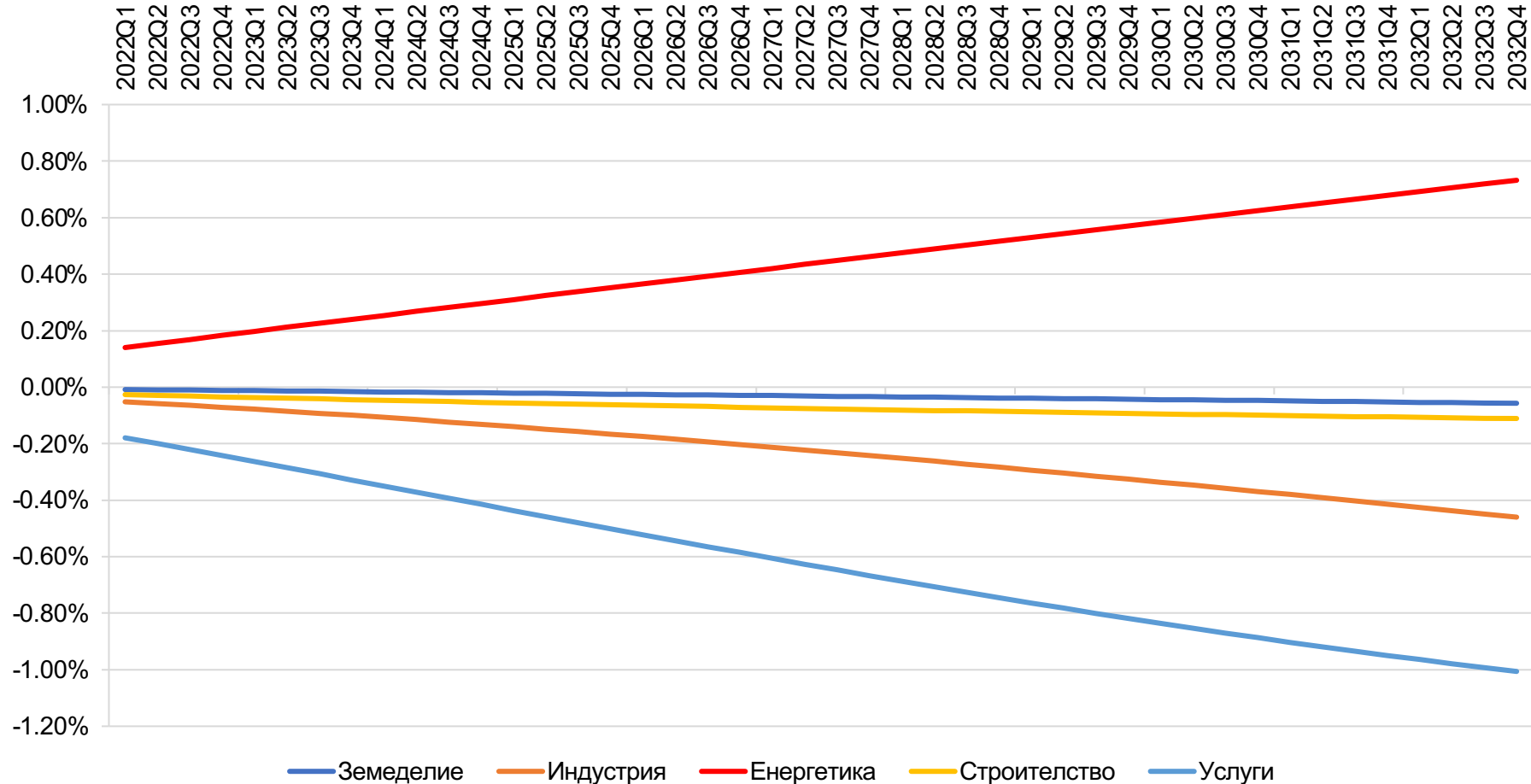
- Ефектът върху общото ниво на заетост е пренебрежително малък (едва -0.01% в България към 2032г.).
- Цялостният ефект върху пазара на труда е положителен поради увеличение на заетостта в сектори с по-висока добавена стойност и по-висококвалифицирана (и по-добре платена) работна ръка.
- България: Силният ръст на заетостта през последните няколко години доведе до изключително ниски нива на безработица и недостиг на работна ръка в ключови сектори. От тази гледна точка основно предизвикателство напред ще бъде осигуряването на достатъчно обучение за квалифицирани кадри, за да се отговори на променящото се търсене на работна ръка.

Разлики в нивото на заетост (% отклонение от сценария без цена на въглеродните емисии)

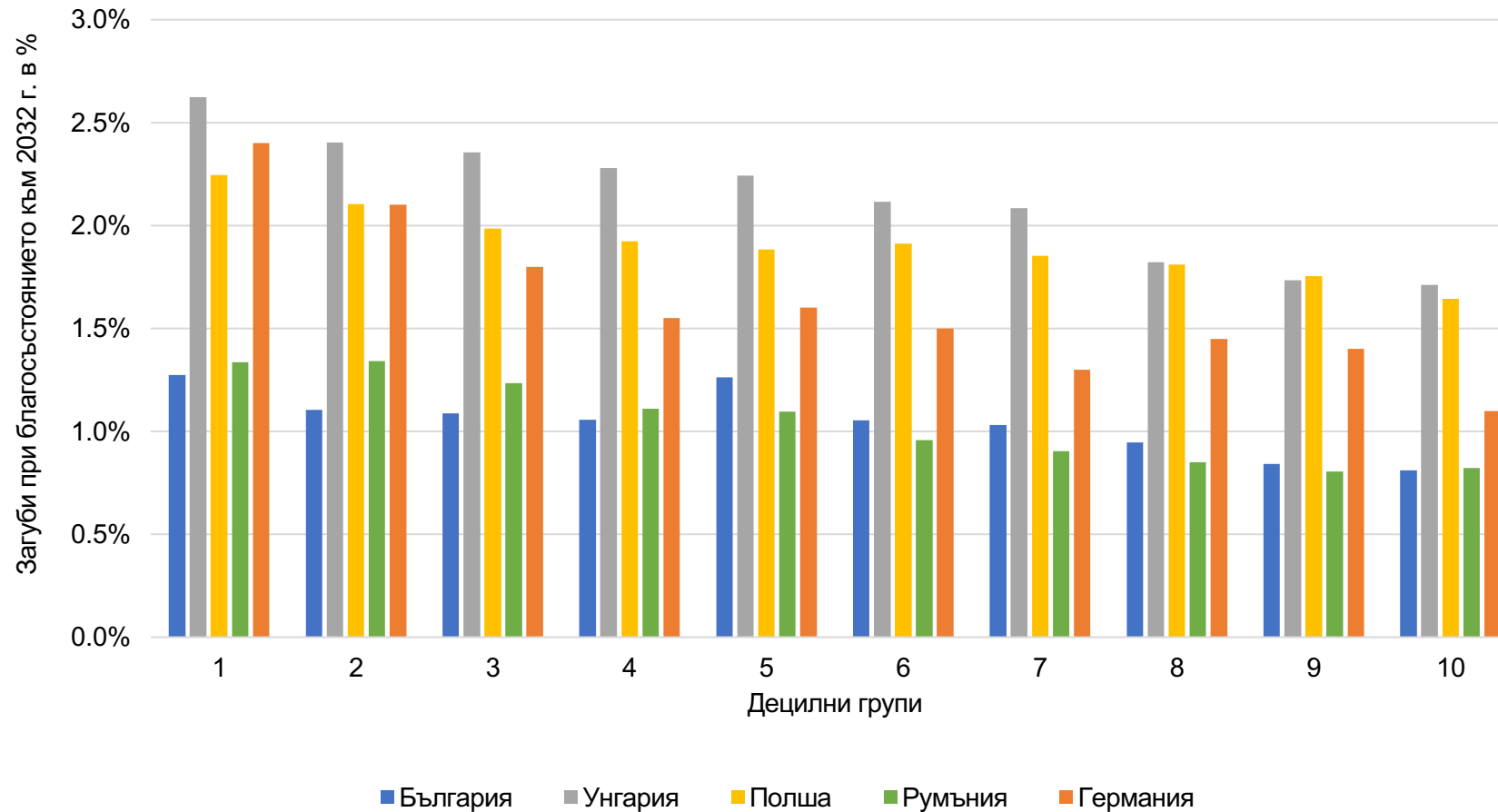
Източник: Център за изследване на демокрацията въз основа на макроикономическия модел MEMO

Декарбонизацията на сектор енергетика в следствие на въвеждането на цена на въглеродните емисии води до увеличение на добавената стойност в този сектор и по-изявената му роля в икономиката.

Източник: Център за изследване на демокрацията въз основа на макроикономическия модел MEMO

Дори малки загуби на благосъстояние могат да имат силно отрицателно отражение върху по-уязвимите домакинства и да предизвикат сериозен социален отпор срещу политиките за нисковъглероден преход.

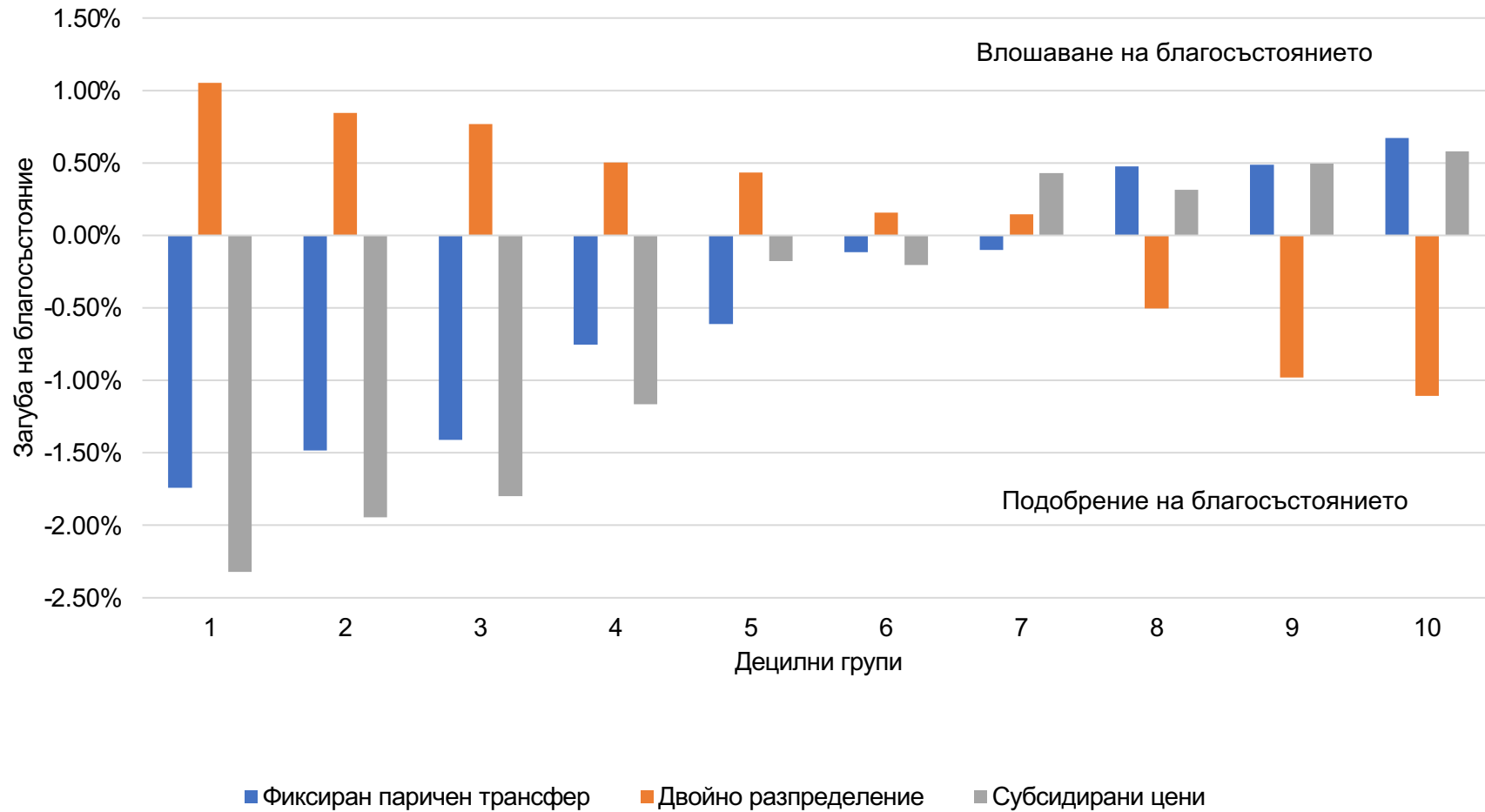

Източник: *Център за изследване на демокрацията въз основа на модела QUAIDS.*

Механизми за преразпределение на допълнителните приходи

- **Фиксиран паричен трансфер:** Всяко домакинство получава една и съща сума
- **Двойно разпределение:** Други данъци се намаляват, за да се компенсират разходите за въглеродните емисии
- **Субсидирани цени:** Данъчните приходи се преразпределят обратно пропорционално на бюджетите на домакинствата

При преразпределение чрез фиксиран паричен трансфер най-бедните 50% от българските домакинства подобряват чувствително благосъстоянието си.

Източник: Център за изследване на демокрацията въз основа на модела QUAIDS.

Ефект от механизмите за преразпределение върху енергийната бедност

Енергийна бедност - дял от населението

	Базов сценарий (2022)	Сценарий след въглеродна цена (2032)	Сценарий след преразпределение на средствата (2032)		
			Фиксирани плащания	Двойно разпределение	Субсидирани цени
България	16.50%	18.05%	15.78% 	17.01% 	15.18%
Германия	6.26%	8.93%	5.34%	6.15%	5.03%
Унгария	11.45%	12.49%	10.65%	12.16%	10.57%
Полша	10.8%	12.52%	10.20%	11.55%	9.85%
Румъния	13.83%	15.44%	13.66%	13.89%	12.59%

Заклучения и препоръки

- Приходите от цените на въглеродни емисии трябва да са инструмент за ускорение на прехода и преодоляване на енергийната бедност, а не за поддържане на съществуващите зависимости в сектор енергетика.
- Субсидирането на енергийното потребление е основна спирачка пред икономическото развитие и иновациите.
- Необходима е ясна стратегия за трансформация на икономиката, базирана на иновации и подпомагане растежа на секторите с висока добавена стойност, какво и справянето с недостига на квалифицирана работна ръка.
- Необходима е цялостна и ясна информационна кампания за осведомяване на обществото относно ролята на въглеродните цени и приходите от тях за трансформацията на българската икономика и справяне с енергийната бедност.
- Дефиницията за енергийна бедност трябва да бъде съпроводена от ясна институционална отговорност.

CENTER FOR
THE STUDY OF
DEMOCRACY

Благодаря за вниманието!